

Folketingets Finansudvalg

Bilag	Journalnummer	Kontor	
	104.Mellemøsten.5.	MELA	4. april 2005

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene 2005-2010 ydes 36,5 mio. kr. i støtte til det regionale landbrugsprogram i Mellemøsten, fase II.

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til de beløb, som allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene, eller som er opført på de følgende års budgetoverslag.

- b. *Baggrund*
Egypten, Jordan og de palæstinensiske områder er af Verdensbanken alle betegnet som mellemlandslande og -områder, om end i den laveste kategori. Den Palæstinensiske Myndighed har det laveste BNI pr. indbygger på 1.110 USD, Egypten følger med 1.390 USD og Jordan med 1.850 USD. Israel ligger betydeligt højere med 16.020 USD (alle tal 2003).

Landbruget har meget forskellig betydning for økonomierne i Egypten, Israel, Jordan og de palæstinensiske områder Gaza og Vestbredden, ligesom landbrugssystemerne og -metoderne er forskellige. I Egypten er landbruget den vigtigste sektor for landets økonomi. I Jordan og i de palæstinensiske områder er landbruget ikke den mest afgørende sektor for økonomien, om end landbrug dog spiller en væsentlig rolle for en stor del af befolkningen. I Israel er landbruget af mindre betydning for økonomien og samtidig mere teknisk avanceret end i Egypten, Jordan og de palæstinensiske områder. Mangel på vand er den væsentligste begrænsning for landbrugsproduktionen i regionen, som står for omkring 75 til 90 pct. af regionens vandforbrug. Den hurtige befolkningstilvækst i Jordan, Egypten og i Gaza og Vestbredden vil på sigt øge problemerne med vandmangel.

Til trods for de oplagte professionelle og økonomiske fordele ved landbrugssamarbejde i Mellemøsten har de politiske forhold i regionen hindret udviklingen af et sådant samarbejde. I 1999 indledtes imidlertid med dansk støtte et regionalt landbrugsprogram i Mellemøsten med deltagelse af Egypten, Israel, Jordan og Den Palæstinensiske Myndighed. Den samlede bevilgning til programmets første fase beløb sig til 18,7 mio. kr. Første fase af det regionale landbrugsprogram løb ind i væsentlige forsinkelser på grund af

den negative politiske udvikling i regionen. Partnerne har dog siden 2003 deltaget aktivt i programmet, og aktivitetsniveauet har siden da været højt. Landbrugsprogrammet har været et af de meget få fora, hvor eksperter og embedsmænd fra Egypten, Israel, Jordan og Den Palæstinensiske Myndighed har mødtes og gennemført aktiviteter på et tidspunkt, hvor alt andet officielt samarbejde mellem parterne har været afbrudt. Udviklingen i regionen efter det palæstinensiske ledesskifte og udsigten til israelsk tilbagetrækning fra Gaza og dele af den nordlige vestbred i 2005 vil styrke forudsætningerne for samarbejdet yderligere.

Første fase af programmet ventes at være afsluttet 1. juli 2005. Parterne har ønsket at fortsætte samarbejdet i en ny fase og anmodet om dansk støtte til at videreføre samarbejdet i perioden 2005-2010.

Projektbeskrivelse

Det overordnede formål med det regionale landbrugsprogram i Mellemøsten er at styrke mellemfolkelig forståelse og dialog - som en væsentlig faktor i en fremtidig fredsløsning i regionen - på grundlag af landbrugsfagligt samarbejde mellem Egypten, Israel, Jordan og Den Palæstinensiske Myndighed. Projektets umiddelbare formål er at styrke og forbedre regionalt samarbejde og erfaringsudveksling på landbrugsområdet mellem Egypten, Israel, Jordan og Den Palæstinensiske Myndighed samt at øge landbrugenens indkomst på en miljømæssig bæredygtig måde.

Programmet har under første fase søgt at styrke den indbyrdes erfaringsudveksling på landbrugsområdet og derigennem mellemfolkelig forståelse og dialog. De stærke professionelle netværk, der under første fase blev etableret inden for de fem komponenter, vil under fase II blive videreudviklet og suppleret af samarbejde inden for akvakultur.

I projektets fase II vil fokus i højere grad rette sig mod aktiviteter, som direkte involverer landmændene i regionen, for derved at sikre at projektet kan bidrage til faktiske og målbare produktions- og produktivitetsforbedringer og derved få en mere direkte indvirkning på landmændenes vilkår og økonomi. Programmet er baseret på et lige partnerskab. Aktiviteterne gennemføres med deltagelse af alle partnere, ligesom møder m.v. afholdes i enten Israel, Jordan, Egypten eller de palæstinensiske områder.

Fase II ventes indledt 1. juli 2005 og med en periode på fem år. Danmark vil dække 32 mio. kr. af det samlede aktivitetsbudget på 40 mio. kr. samt udgifter på 4,5 mio. kr. til en udsendt rådgiver. Israel, Egypten, Den Palæstinensiske Myndighed og Jordan vil dække det resterende budget på 8 mio. kr. i henhold til deres økonomiske formåen. Egypten og Jordan dækker hver 20 pct. af de udgifter, som medgår til deres deltagelse i programmet. Danmark vil dække samtlige udgifter for den Palæstinensiske Myndighed. Israel dækker egen deltagelse i programmet samt udgifter i Israel med 50 pct. Danmarks andel af udgifterne i forbindelse med aktiviteter i Israel vil gå til uddannelse af de arabiske deltagere. Israel vil således ikke modtage dansk udviklingsbistand.

Programmets styring varetages af en styrekomité med to repræsentanter for hver partner, som mødes mindst to gange årligt. Til støtte for styrekomiteen har der siden programmets begyndelse været ansat en programrådgiver, som har det daglige tilsyn med programmets implementering og økonomi, og som bistår parterne med gennemførelsen af aktiviteter.

Budget

Det samlede budget andrager 36,5 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Aktiviteter inden for de seks komponenter.....	27,5 mio. kr.
Styringskomitémøder.....	0,5 mio. kr.
Uforudsete udgifter, revision.....	0,9 mio. kr.
Regionalt kontor, drift og anlæg.....	1,0 mio. kr.
Konsulentbistand fra Danmark.....	0,9 mio. kr.
Lokale rådgivere.....	1,2 mio. kr.
<u>Seniorrådgiver</u>	<u>4,5 mio. kr.</u>
<u>I alt.....</u>	<u>36,5 mio. kr.</u>

Udgiften vil blive afholdt med 32 mio. kr. under § 06.38.01.10. Multilateral regionalbistand, og med 4,5 mio. kr. under § 06.32.04.10. Rådgiverbistand.

Væsentlige risikoelementer

En negativ politisk og sikkerhedsmæssig udvikling er den væsentligste risiko for programmets planmæssige gennemførelse, idet den vil vanskeliggøre samarbejdet og begrænse parternes mulighed for og ønske om at deltage i aktiviteter uden for eget område. De enkelte parters manglende muligheder for at leve op til deres økonomiske forpligtigelser kan forsinke eller betyde en gennemførelse af projektaktiviteterne på et lavere niveau end planlagt.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en multilateral rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 30 mio. kr.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansårene 2005-2010 ydes 36,5 mio. kr. i støtte til det regionale landbrugsprogram i Mellemøsten, fase II.

Udgiften vil blive afholdt af de beløb, som på de årlige finanslove stilles til rådighed for udviklingslandene under § 06.38.01. Multilateral regional- og genopbygningsbistand og § 06.32.04. Personelbistand.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.